

అవగాహన

అబ్బితే వంకన అబ్బకపోతే భుజాన పెట్టుకొని అవలీలగా ఎత్తుకొని పోగలిగిన ఆ చెక్క పెట్టెను రైలు పెట్టెలో వెట్టడానికి కూలీ అయిదు రూపాయిలడిగే సరికి ఆ ఎర్ర చొక్కా వైపు ఎగాదిగా చూస్తూ ఆటో వాడికి డబ్బులివ్వడం కూడా మరచిపోయినాడు ప్రసాద్!

ఆటో వాడి సహనం అయిదు నిమిషాలు బతికింది.

నిటారుగా నీలిగింది ఎర్ర చొక్కా.
 "అయిదు రూపాయిలకు అయిదు సైసలు తక్కువైనా కాదంటున్నావ్? తెలిసింది. నేనింకాకర్ని చూసుకొంటాను. నీ పని నువ్వు చూసుకో! తెలిసిందా?"
 "తెరిం తెరింయూ! ఎప్పుడూ వొస్తులో నాన్ దా సూస్తును. నాకుదా నువ్వుదా ఎండ్యావేలసెప్పువ్? అయిదు రూపాయిగ్గడిల్లె! బెర్తమణిసి పోలేదా మాట్లాడువ్!" ఎర్ర

పులికంటి కృష్ణారెడ్డి

అందుకే వాడు — "ఎమ్మా? నాకు దాపణం ఇచ్చాట్టి అప్పరం దాసేస్తోమే! ఎక్కాద్దేటప్పర్తా వొరువొంబు. దిగూడుస్తురా. అదూ వారు వొంబుదా! ఇంద అం దా కారన్లో వంద ఇర్తా పెరిగలాలా? తల్తా పగిల్తా పూడ్చును. యో! నార్తా పణం ఇచ్చాట్టి అప్పరందా సేస్తోమే!"

ఆటోవాడు వచ్చిరాని తెలుగులో విరుచుకపడుతున్నాడు ఆటోలో చెక్క పెట్టె ఆటోలో వుండగానే —
 "ఎమ్మా? అయిదు రూపాయిల్లా ఇచ్చాడుస్తూవా? సోపే! రైల్వోదా పెట్టూ డుస్తును. నేదా సూపిస్తును. అల్లాదా సూస్తువే? ఎమ్మా? ఎవోదా సూస్తువు? సోపే!" కండ కంటపడే దాని చుట్టూ తిరుగుతూ అదిచే కాకిలా అరుస్తూ వుంది ఎర్ర చొక్కా!

మహా రద్దీగా వున్న మదరాసు సెంట్రల్ స్టేషన్ ముందర పాపం! ప్రసాద్ ఇద్దరి మధ్య ఇరుక్కొని ఊపిరి పీల్చుకోలేకుండా కాసేపు సతమతమైనాడు.

ఆ తర్వాత ఒక ఊరి వెడ్డి ఇంకొక ఊరి పసల పోలగాడైవ్వా పోజు కొట్టకపోతే ఇవి రోజులు కావనీ. ఆవురిస్తే పేగులు లెక్క పెట్టే అరవ సోదరులు ఊర గాయను సంజనట్టు నంజేస్తారనీ అంతవరకు అచుపులో పెట్టిన నిగ్గహానికి నీరా జనాలిచ్చి ఆహ్లానింది "ఏదా? నన్నే వసుకొని మాట్లా డావుండా? మీరు? వారానికి మూడు సార్లొచ్చి ఆరుసార్లు పోతుంటాను. మదరాసంటే మనరు నీళ్ళు లాగినట్టే లెక్క! నే నెక్కడుండేదో తెలుసా మీకు? తిరపతిలో! దినానికి మీలాంటి వుంగసూర్లను అక్షా తొంభై మందిని చూస్తుం

టాను!" అని అందామసుకన్నాడు కాని, అనినంత ధీమగానే ఒక్క చూపు విసిరినాడు ఇద్దరివైపు మార్చి మార్చి!

ఆ చూపుతోనే హైకోర్టు లైట్ వాన్ ఎత్తుకెదిగిన అరవ సోదరులిద్దరూ అయిదడుగులు కిందికి దిగినారు — పంగితే పైకెక్కడం, పై కెక్కేతే పంగిపోవడం వాళ్ళకు వెన్నతో పెట్టిన విద్య.

అది గమనించిన ప్రసాద్ అంతవరకు వాలని తృప్తిపడి ఆటో మీటర్ వైపు చూడనట్టుగానేచూసి దేనికైనామంచిదని మీటర్ ఛార్జీ మీద ఒక్క రూపాయి అదనంగా ఇచ్చేసరికి సాహిత్య అకాడెమీ అవార్డు అందుకొన్న రచయితలా సంబర పడ్డా ఆటోవాడు లైట్ వాన్ ఎత్తుతో నుంచి అమాంతంగా కిందపడి, పడిన దానికి నిదర్యనంగా ఆటోలో వున్న చెక్క పెట్టెను స్వయంగా దించి పక్కన పెట్టి కొసురుగా ఒక సెల్యూట్ కూడా కొట్టి ఆటోను ఫట్ ఫట్ లాడిస్తూ తురుమన్నాడు.

ఎర్ర చొక్కా గబాలున పెట్టె మీదికి వంగింది జారి నేలమీద పడిన బిడ్డను జవుర్లు కొందామన్నంత ఆనందా.

"ఏయ్! ఎందుకా తొందర! కూలి మాట్లాడు, కూలి కుదిరే ఆ తర్వాత చూద్దాం!" దబాయింపుగా అన్నాడు ప్రసాద్.

"తెలుగులోనే దాయా సాప్తని. అయిదు రూపాయిల్లా ఇచ్చుదమే!"

"అంతేనా?"

"అయిదు సైసా తగ్గొడిస్తే నడకాదు తెలిమ్మా!"

చొక్కా గొణుక్కుంటూ ముందుకు కదిలింది 'నీ కథేవిలో నేను చూడకపోతానా?' అన్న ధీమాతో.

'నీ యబ్బ లాంటోళ్ల ఇంకొకళ్ల చూసుకొంటాలే!' అని ప్రసాద్ ఎంతో నిర్లక్ష్యంగా వాలా సులభంగా అనగలిగినాడు కానీ అది అంత సులువైన పని కాదని తేతడికి తెలుసు.

అయిదయిదు పది బారల దూరముంటుంది ఆటో దిగిన చోటు నుంచి తాను రైలెక్క వలసిన స్టాల్ ఫారానికి. ఆ పది బారల దూరానికే అయిదు రూపాయిల కూలి అడగడ మంటే అది కష్టానికి మించిన ప్రతిఫలం. అదేదో పిడికిందే లెక్క. అదే గిట్టదు ప్రసాద్ కు.

అందుకే ప్రసాద్ ఒక్క క్షణం ఆలోచనలో పడినాడు.

తనముటుకు తాను, అయిదు రూపాయిలు సంపాదించా లంటే కనీసం గంటన్నర రెండు గంటల సేపైనా వొళ్ళు వంచి పని చేయాలి. ఒక్క సైకిలు చక్రానికి గాలి కొద్దే ఛార్జీ పది సైసలు. ఒక్క సైకిలు బాడుగకిస్తే గంటను అర్థ రూపాయి. ఆ వంతున కనీసం యాభై చక్రాలకు గాలైనా కొట్టాలి. లేదా అయిదారు వందల రూపాయిలు నిలువచేసే సైకిల్ పది గంటలసేపు బాడుగకన్నా ఇవ్వాలి అయిదు రూపాయిలు సంపాదించాలంటే! ఆ అయిదు రూపాయిల్ని అయిదునిమిషాల్లో కొట్టేయాలనుకొంటున్నది ఎర్రచొక్కా.

ఇది మనిషి అశక్తత మీద, అవసరం మీద కొనసాగుతున్న ఒక రకమైన దోపిడీ! ఇది సముద్రం కాదు, సముద్రం కాదు! అని అనుకొన్నాడు ప్రసాద్.

ప్రసాద్ చదువుకొన్నాడు. పదవ తరగతి వరకు చదువు కొన్నాడు. 'అగ్రకుశ, వివయము కలిగిన మంచి బాలుడు. చాలా తెలివైన వాడు' అని ప్రేమ రెచ్చుకున్నాడు. ప్రసాద్ పై చదువుంటు పోవడానికి అవకాశం లేకపోయింది! అలా అని ప్రసాద్ నెత్తిన చేతులు పెట్టుకొని ఆలోచించ లేడు. తన ఉద్యోగాన్ని తానే విన్నుకొన్నాడు.

ప్రసాద్ చదువుకొంటున్న రోజుల్లో తన ఇంటి కెడు రుగా ఒక సైకిల్ షాప్ వుండేది. ఏ మాత్రం రీరుచాయి దొరికినా, లేదా తనకేమీ లోచకపోయినా ప్రసాద్ వెళ్లి ఆ సైకిల్ షాపులో కూర్చోవడం కాదు. కూర్చోవడమంటే గోళ్ళు గిల్లుకొంటూ కూర్చోవడం కాదు. అక్కడ జరుగుతున్న ప్రతి పనిని చాలా శ్రద్ధగా గమనించేవాడు. అది గమనించిన షాపు యజమాని అజీజ్ కు ప్రసాద్ మీద గురి కుదిరింది. ఆ గురి కాలక్రమేణ అధిమానంగా మారింది. అందువల్ల అజీజ్ చాలా చనువుగా, "ప్రసాద్! ఆ సుత్తిట్లా అంచుకో బాబూ! ఆ కటింగ్ ప్లేయర్లు ఇప్పు! రోజులను కాస్త దిగించు భయ్యో!" అని చిన్న చిన్న పనులు చేయమని పురమాయించే

వాడు. చెప్పింది చిన్న పనులైతే చాలా శ్రద్ధగా చేసేవాడు ప్రసాద్. ఆ శ్రద్ధాసక్తుల్ని గమనించిన అజీజ్ ప్రసాద్ కు సైకిల్ రిపేరు డ్యుల్లంగా నేర్పించాడు.

పది సంవత్సరాలు తల్లిదండ్రులకొక బరువుగా, తన కొక బాధ్యతగా వెలగబెట్టిన చదువు పట్టెడు మెరుకులు పెట్టక పోయినా అధిమానంగా నేర్చుకొన్న సైకిల్ రిపేరు బ్రతుకొక ఆదరువయింది.

ప్రసాద్ సైకిల్ షాపు యజమాని అయినాడు. ప్రసాద్ సైకిల్ షాపు విషయం చూసినా నిత్య కళ్యాణం పచ్చ రోరగాంగా కక్క లామరూ వుంటుంది.

ప్రసాద్ వారానికి ఒకటి రెండు సార్లు స్వయంగా మచరాసుకు వెళ్ల రాడు. జాగ్రత్తగా పరిశీలించి, మంచివిగా ఎంపికచేసి కాస్త చాకగా దొరికే చోట్లోనే సైకిల్ నిడి భాగాలు

కొని తెచ్చుకొంటాడు. కొత్త సైకిలు కొనాంనా, సైకిలు రిపేరన్నా, 'ప్రసాద్ వున్నాడు కదా!' అన్న నమ్మకాన్ని, నమ్మకానికి మించిన ధైర్యాన్ని కల్పించాడు.

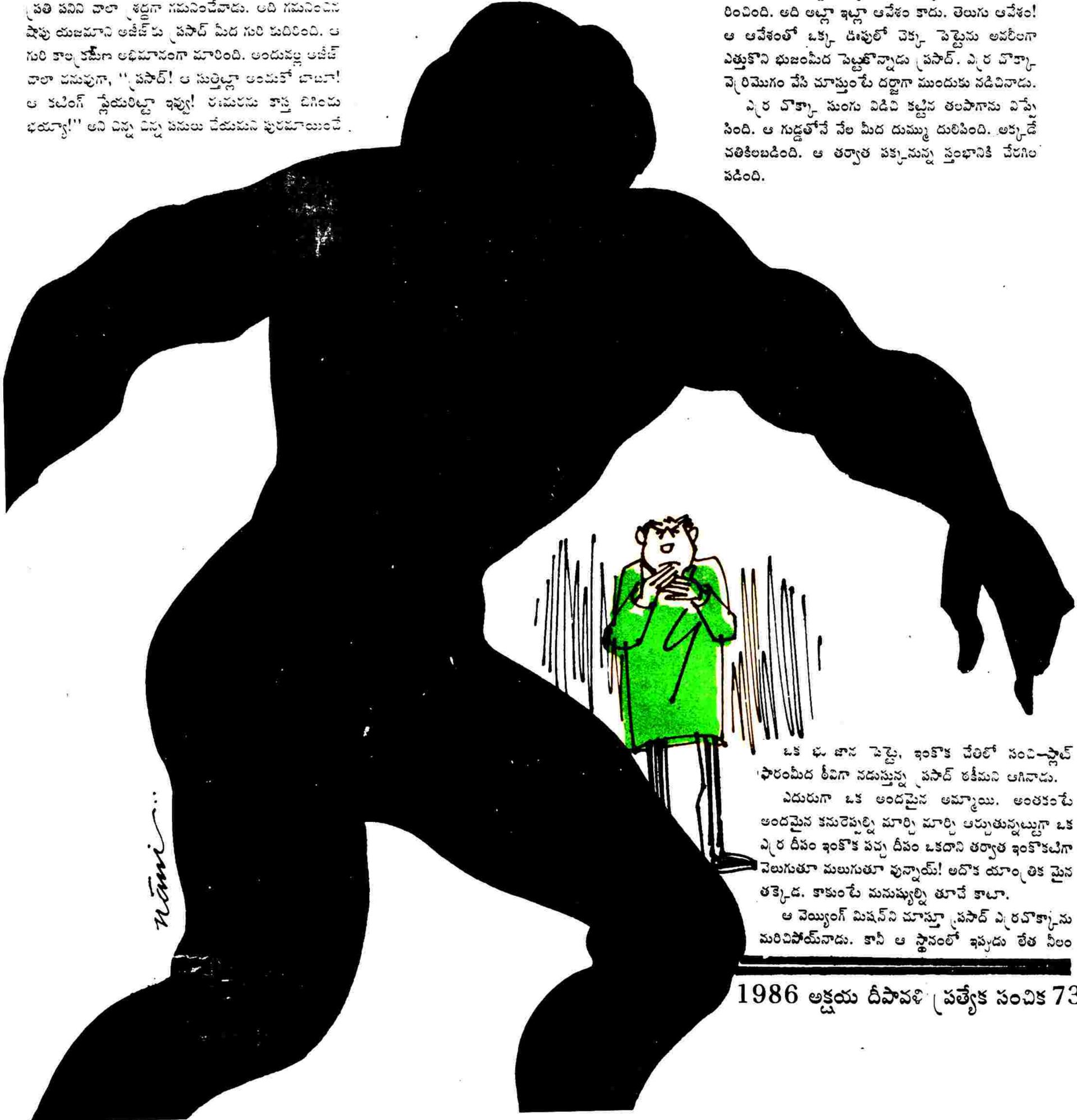
మనిషి అవసరాన్ని పసికట్టి అదొక బలహీనతగా భావించి అవసరానికి మించినంత గుంజుకో గరిగినవాడే అవసరం వచ్చి నప్పుడు అవసరానికి మించి ఖర్చు చేయగలుగుతాడు. కానీ ప్రసాద్ పద్ధతి అది కాదు. అందుకే అంత సేపు మల్లగుల్లలు పడుతున్నాడు.

'అతడెవర్ని పిలుస్తాడో? పిలిస్తే ఎప్పుడొస్తాడో? ఎవరూ రాకపోతే అతడేం చేస్తాడో? ఏమీ చేయలేనపుడు చచ్చినట్టు నన్నే పిలవాలి కదా?' అన్నట్టుగా ఎర్ర చొక్కా అల్లంత దూరంలో నిలబడి అదో రకంగా చూస్తూ సప్రతూ వుంది.

ప్రసాద్ అరికాలి మంట ఉచ్చి కెక్కింది.

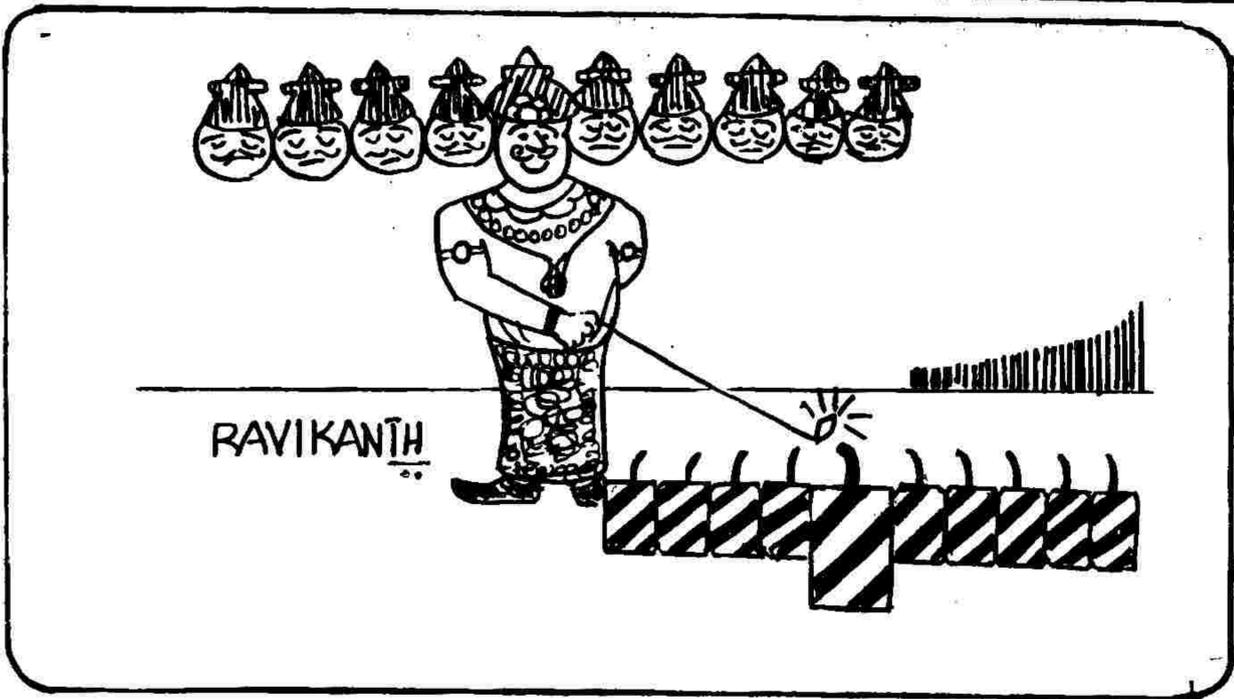
ఆలోచించేటప్పటికి ప్రసాద్ కి వాళ్ళంతా ఆవేశం ఆవ రించింది. అది అట్లా ఇట్లా ఆవేశం కాదు. తెలుగు ఆవేశం! ఆ ఆవేశంతో ఒక్క డిశపులో చెక్క పెట్టెను అవలంగా ఎత్తుకొని భుజంమీద పెట్టుకొన్నాడు ప్రసాద్. ఎర్ర చొక్కా వెర్రిమొగం వేసి చూస్తుంటే దర్జాగా ముందుకు నడిచినాడు.

ఎర్ర చొక్కా మంగు విడిచి కట్టిన తలపాగాను విప్పే సింది. ఆ గుడ్డతోనే నేల మీద దుమ్ము దులిపింది. అక్కడే చలికిలబడింది. ఆ తర్వాత పక్కనున్న స్తంభానికి చేరిగిం పడింది.

Mani

ఒక భుజాన పెట్టె, ఇంకొక చేతిలో సంచి-స్టాల్ సారంమీద రీవిగా నడుస్తున్న ప్రసాద్ రకీమని అగినాడు. ఎదురుగా ఒక అందమైన అమ్మాయి. అంతకంటే అందమైన కనురెప్పల్ని మార్చి మార్చి ఆర్చుతున్నట్టుగా ఒక ఎర్ర దీపం ఇంకొక పచ్చ దీపం ఒకదాని తర్వాత ఇంకొకటిగా వెలుగుతూ మలుగుతూ వున్నాయో! అదొక యాంత్రిక మైన తక్కెడ. కాకుంటే మనుష్యుల్ని తూచే కాటా. ఆ వెయ్యింగ్ మిషన్ ని చూస్తూ ప్రసాద్ ఎర్రచొక్కాను మరిచిపోయినాడు. కానీ ఆ స్థానంలో ఇప్పుడు లేత నీలం

రంగు చొక్కా చోటు చేసుకొనింది. ఈ మధ్య రైల్వేలో ఓ.టి.ఇ. అనుకాకారాయుళ్ళ జాదితా నుంచి తొలగించా అన్న సదుద్దేశ్యంతో కాకీ దుస్తులు మార్చించినారు. లేత నీలం రంగు చొక్కాల్ని నరఫలా చేస్తున్నారు. ఆ లేత నీలరంగు చొక్కా మనసులో మెదిలేసరికి భుజాన వున్న చెక్క పెట్టె మనసులో మెదిలింది. ఆ తర్వాత దాని తూకం మెదిలింది. ఒకవేళ ఆ చెక్క పెట్టె బరువు ముప్పై అయిదు కేజీల బరువు కంటే ఎక్కువగా వుంటే... ఎందుకొచ్చిన గొడవ? ఒకసారి భూకం వేసి చూసుకొంటే సరిపోతుంది కదా? అని అనుకొంటూ బుజాన వున్న చెక్క పెట్టెను చించినాడు.

వెయ్యింగ్ మిషన్ మీద పెట్టినాడు. జేబులో నుంచి ఒక పావలా బిళ్లను తీసినాడు. ఆ పావలా బిళ్లను ఆ యంత్రంలో నిర్దేశించిన రంధ్రంలో వేసినాడు. ఆ పావలా బిళ్ల ఆ యంత్రంలో పడి పడగానే ఆ యంత్రం అదొక చిత్రమైన కబ్బం చేస్తూ ఒక్క టక్కెట్టును వెళ్ళ గక్కింది. ప్రసాద్ ఆ టక్కెట్టును చేతికందుకొన్నాడు. తూకం ఎంతుందో చూసినాడు. సరిగ్గా ముప్పై అయిదు కేజీలే వుంది. అప్పటికే మనస్సు కుదుటపడింది.

అంతవరకు బాగానే వుంది కానీ ఆ తర్వాత ఆరడు

వుండబట్టలేక ఆ టక్కెట్టు తిప్పి చూసినాడు. చూస్తూ చూస్తూ అది ప్లాట్ ఫారం అన్న సంగతిని పూర్తిగా మరిచిపోయాడు. మరిచిపోయి పడిపడి నవ్వుతున్నాడు.

రైల్వేదానికి పాదావిడిగా పరుగెత్తుతున్నవాళ్ళు... వాళ్ళను సాగనంపడానికి వాళ్ళ వెంట పడిన వాళ్ళు... రైలు దిగిన వాళ్ళు... వాళ్ళని ఆహ్వానించడానికి వచ్చిన వాళ్ళు... ప్లాట్ ఫారం అందాల్సి అన్నాదించడానికి అటు ఇటు తిరుగు తున్న ప్లాట్ ఫారం రోమియోలు... వెత్తి బరువులతో ఎర్ర చొక్కాలు... చంక బిడ్డలతో రంగురంగుల చీరలు... అక్కడొక పెద్ద మానవ ప్రదర్శన జరుగుతున్నట్టుంది. ఆ సంతలో ప్రసాద్ ఒక పిచ్చివాడులా కన్పిస్తున్నాడు — ఏకాకిగా నిలబడి సకపక నవ్వుతుంటే!

కొందరు అతన్ని చూస్తున్నారు. చూస్తూ నవ్వుకొంటున్నారు. కొందరు అదంతా పట్టించుకోవడానికి వ్యవధి లేనట్టుగా పరుగులాంటి నడకల మీద వున్నారు. ప్రసాద్ ఇదంతా గమనించే స్థితిలో లేడు. అతని లోకంలో అతడు న్నాడు.

ఆ ప్లాట్ ఫారం మీద గందరగోళాన్ని గరళంలా మింగుతూ కొన్ని నిమిషాలు గడిచినాయో? లేదో? వున్నట్టుండి ఉలిక్కి పడినట్టు ప్రసాద్ ఈ లోకంలో పడినాడు ఏపు మీద పలకరింపులా చిన్న దెబ్బ పడేసరికి!

ఎదురుగా ఏకాంబరం! ఏకాంబరం తన మిత్రుడే! తిరపటిముడే!

దేశం కాని దేశంలో రెండు తెలుగు మొఖాలు తారనవడే! ఓహోహో! ఆహోహో! అనుకొన్నట్లు ఆ రెండు మొఖాలు ఒకదాన్నొకటి ఆ తీరులోనే విలోకించుకొన్న తర్వాత—

“ఒరే ప్రసాద్! మప్పేంది? ఈ ప్లాట్ ఫారం మీదేంది?”

దీపావళి శుభాకాంక్షలు

మర్చంట్స్ అసోసియేషన్ (రిజిస్టర్డ్)

మార్కెట్ వీధి: కాకినాడ — 533 001

అధ్యక్షులు: ఉద్దేశి మంగయ్య

కార్యదర్శి: గుల్లపూడి సత్యనారాయణమూర్తి

బిందుమూధురి

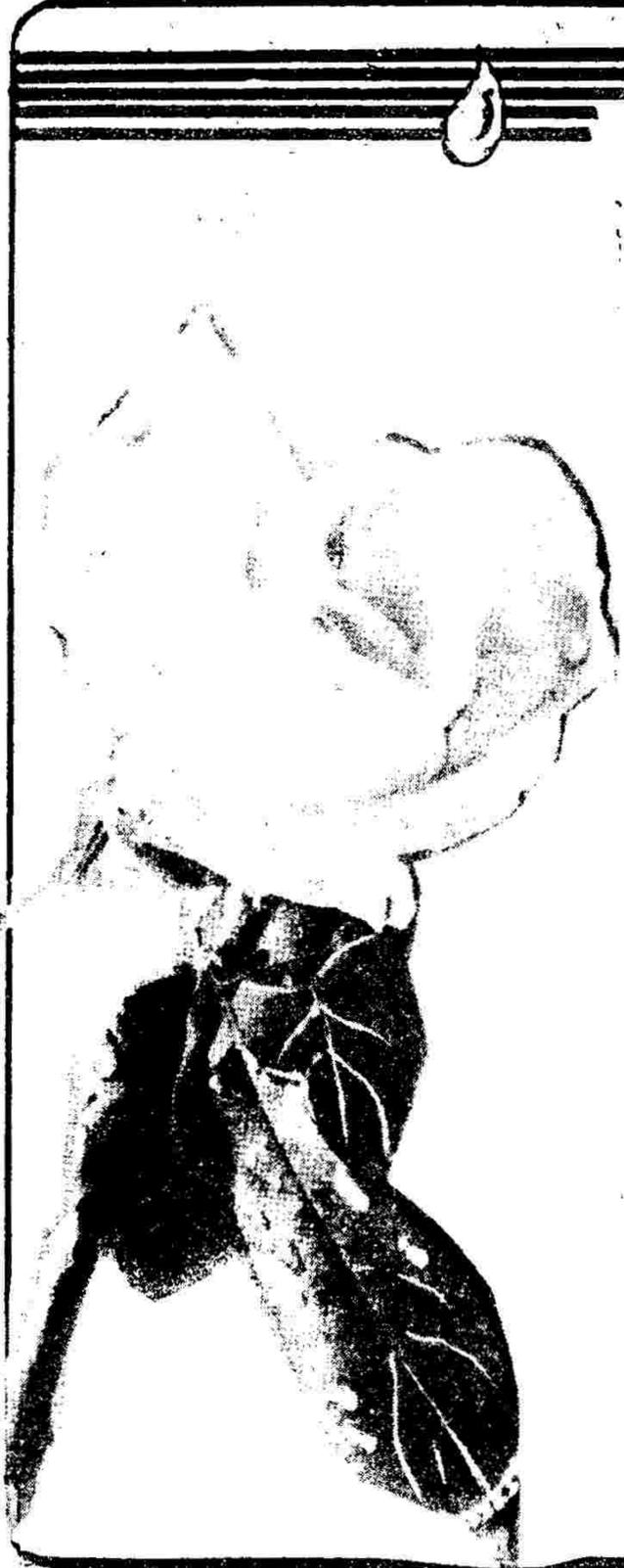
పచ్చనాకుల అందమై
పరిమళించే బిందువై
మేఘపు తిక జారులోంది
వసుధవై నిల వాలులోంది

మెట్టతామర ముత్యమవుతూ
గుబురు రోజావూల నవ్వుయి
మొగలి రేకుల మొయిలువలపై
నల్లకలువల పిల్లగోవిగ
మేఘపు తిక జారులోంది
తల్లి పుడమిని తాకుతోంది

నీలి మేఘపు జాలి పాటై
వర్షధారకు కాలిబాటై
సామ్యసిల్లిన తోట పచ్చకు
సాగను లద్దిన తళుకు వూలై
మేఘపు తిక జారులోంది
స్పృథివి పెదవిని మెరుస్తోంది

పులకలెత్తిన విత్తుగుండెను
తట్టినచ్చిన మొలక పాపకు
మొదటి ముద్దుగ గాలి విసేరిన
బిందు విదిగో చూడరండి
బిడియ పడకను జోతలిండి

— ఘంటసాల నిర్మల

పిచ్చోడిలా నవ్వడమేంది?" అన్నట్టుగా ఏకాంబరం ప్రసాద్ వైపు ఎగాదిగా చూసినాడు.

ఆ మాత్రం గ్రహించలేనివాడే కాదు ప్రసాద్. అందుకే మారు మాట్లాడకుండా తన చేతిలో పున్న టిక్కెట్టును ఏకాంబరం చేతికిచ్చాడు.

ఏకాంబరం టిక్కెట్టువైపు పరిశీలనగా చూసినాడు. "బరువు ముప్పై అయిదు కేజీలు. నీదేనా?"

"కాదు. నా పెట్టెది!"
"అయితే ఇందులో నవ్వడానికే మాత్రం ఆస్కారం లేదే?" అని అంటూనే ఏకాంబరం టిక్కెట్టుని తిప్పి చూసినాడు.

అప్పుడు ఏకాంబరం తన కంటే ఎక్కువగా నిరగబడి నవ్వుతాడని ప్రసాద్ ఆశించినాడు. కానీ ఆశాభంగమే అయింది. ఏకాంబరం నవ్వలేదు సరికదా? ఏదో ఏకాగ్రతలో మునిగిపోయినట్టు ముఖం పెట్టినాడు. అది కూడా రెండు మూడు క్షణాలే! ఆ తర్వాత—

"ఈ పెట్టెలో ఏముంది?" అని అడిగినాడు.

"సైకిల్ విడి భాగాలు అంటే స్పేర్ పార్ట్స్."

"అట్లా అన్నావ్ బాగుంది. అందుకే నేనంటాను మనిషికి అవగాహన లోపించినప్పుడు పిచ్చోడైపోతాడు అని." అయ్యవారికి పీర్ల పండక్కి సంబంధం కుదిరినట్టుగా ఏకాంబరం సైకిల్ స్పేర్ పార్ట్స్ అవగాహనకి అంకె కుదిర్చి మాట్లాడుతుంటే ప్రసాద్ మారుమాట్లాడడానికి ఆస్కారం లేకపోయింది.

"ఇప్పుడే కాదు. ఇక్కడే కాదు ప్రసాద్! అది నుంచి ఈ అవగాహన విషయంలో మనం పక్కలో కాలువేస్తూనేవున్నాం. మహాత్ముడు గాంధీకి, శాంతిదూత నెహ్రూకి, మన భయ్యా జిన్నాకు అవగాహన వుండి వుంటే పాకిస్తాన్ వేరయ్యేదే కాదు. ఇప్పుడు ఇలిస్ట్రాన్ ఉద్యమమూ వుండేది కాదు. ఏమంటావ్?"

తీగను కదిలిస్తే దొంకంతా కదిలినట్టు వ్యవహారం ఎక్కడో మునిగి ఎక్కడో తేలుతుంటే ప్రసాద్ తెల్లముఖం వేసి వింటున్నాడు.

"అను, నువ్వెన్నయినా అను. పదాను. కానీ అవగాహన విషయంలో మాత్రం అడ్డం మాట్లాడే పడను. పడలేను. పోనీ! అంత దూరమెందుకు? ఈ రోజుల్లో భార్యా భర్తల మధ్య అవగాహన వుందా? తండ్రి కొడుకుల మధ్య అవగాహన వుందా? స్నేహితుడికి స్నేహితుడికి మధ్య అవగాహన వుందా? అధికారికి అధికారికి మధ్య అవగాహన వుందా? పోనీ! ఇవన్నీ వ్యక్తీత విషయాలని కొట్టిపారేద్దాం! రాష్ట్రానికి రాష్ట్రానికి మధ్య అవగాహన వుందా? మతానికి మతానికి మధ్య అవగాహన వుందా? చెప్ప? నువ్వే చెప్ప? ఏదో శక్తి అవహించి నలుగురు ఏకాంబరం ఊగిపోతున్నాడు.

ఇంతసేపు తమిళనాడు ఛార్జియాన్ని గురించి తలపోసుకొన్న ప్రసాద్-ఇన్ని మారణ హోమాల్ని చెపులారా వింటూ బాత్యా కోండల్ని కండ్లారా చూస్తున్న ప్రసాద్— ఏమని చెప్తాడు? దీనికంతటికీ కారణం అవగాహన లేకపోవడమేనని తనచూ తెలుసు. అయితే తనకు తెలియకుండా తికమక పడుతున్న దేమంటే? తన పెట్టెలోని స్పేర్ పార్ట్స్ కి, అవగాహనకున్న సంబంధం మేమిటా? అని.

"ఒక్కమాటంటే నీకు కోపం రాదు గదా ప్రసాద్?"
ఇన్ని మాటలంటే రాని కోపం ఇప్పుడొస్తుందా? అన్నట్టుగా చూస్తున్నాడు ప్రసాద్.

"ఈ టిక్కెట్టుకు ఒక వైపు తూకం, ఇంకొక వైపు ఆద్యక్షం ముద్రించి వున్నారు కదా? తూకం ముప్పై అయిదు కేజీలు సరేసరి! మరి ఆ ఆద్యక్షం ఏమిటి?"

"త్యరలో వివాహ సమస్య తీరును అని."

"ఎవరికి ఏకా?"

"కాదు నా పెట్టెకు!"

"పెట్టెకేంటి? వివాహ సమస్య తీరేందేంది? అని కదా నవ్వుతున్నావు. అక్కడే అవగాహన దెబ్బ తినిందంటున్నా!"

"అదెట్లా?"

"అనలు వివాహమంటే ఏమిటి?"

"రెండు జీవితాల్ని జత చేయడం!"

"అయితే ఈ పెట్టెలోని స్పేర్ పార్ట్స్ ని ఏం చేస్తావు రేపు?"

"జత చేస్తాను."

"అయితే అదేమైనట్టు? ఆ మాత్రం అవగాహనలేకుండా పట్టవగలు ప్లాట్ ఫారంమీద పిచ్చోడిలా పగలబడి నవ్వుతున్నావే? ఏదైనా అవగాహన చేసుకోవడం మీదనే ఆధార పడ్తుందయ్యా! ... రైలుకు టైం అయినట్టుంది. రారా!" అంటూ సందేహానివృత్తికోసరం అవతరించిన సాక్షాత్ భగవంతుడు సందేహాన్ని తీర్చి ఆంధ్రానమైనట్టు ఆ మరుక్షణమే

మాయమైనాడు ఏకాంబరం.
ప్రసాద్ దాదాపు కొయ్యబారిపోయినాడు. ఆ తర్వాత తల అడించి కాళ్ళూ, చేతులు ఒకసారి విదిరించి చూసుకొని స్పృహలోనే వున్నట్టు నిర్ధారించుకొన్న తర్వాత—

"ఓహోహో! ఏకాంబరం! నీ అవగాహనాశక్తికి జోహార్లు! అవగాహన మీద ఎంత పాఠం చెప్పినావు. శాస్త్రాలు చెప్పే బర్లిలా. అదైనా కుడితిలోనే పడ్తుంది. నువ్వెక్కడ పడి పోతున్నావో నీకే అవగాహన లేదు. దేశ కాం చరిష్టితులమీద ఇంత అవగాహన కలిగిన నీవు వివాహ సమస్యను స్పేర్ పార్ట్స్ ను జరచేయడంతో ముడిపెట్టినావంటే మన మూఢత్వానికి ఇతకంటే నిదర్శనం కాదా?" అని ప్రసాద్ అలోచిస్తూంటే.

'దేశం గమ్యాన్ని గురించి సరమతమవుతున్నావ్ ఇప్పుడు నీ గమ్యం ఏమిటి!' అని హెచ్చరిస్తున్నట్టుగా రైలు కూరి చెవిని పడింది. ప్రసాద్ పెట్టెను భుజాని కెత్తుకొని పరిగెత్తినట్టుగా వెళ్ళి రైలెక్కినాడు.